

4.

METHODVS
CRANII OSSA
DISSVENDI,
ET
MACHINAE
HVNC IN FINEM CONSTRUCTAE
PER
FIGVRAS LIGNO INCISAS
DELINEATIO.

AVCTORE
CAROLO AVGVSTO
à BERGEN,

MED. DOCT. ET PROFESSORE
ANATOMES, CHIRVURGIAE ET BOTANICES ORDIN.

*Corporum resectio totius est medicinae verus oculus,
fidissimus clavus & tutissima pyxis nautica. C.
DRELINCVRT. Praelud. Anat.*

FRANCOFVRTI ad VIADRVM, M DCC XLI.

*Leu
Ab Gern. Giffen
Weinreut*

METHODVS
CRANII OSSA
DISSVENDI
ET
MACHINAE
HUNG IN FINEM CONSTRVCTAE
PER
TIGRAS LIGNO INCISAS
DELINEATIO.

AUCTORE
CAROLO AVGVSTO
BERGEN.

MD. DOCT. ET PROFESSORE
ANATOMES, CHIRVURGIAE ET BOTANICES ORDIN.

Corporum regio totius est medicinae verus oculus
hastinus clarus & tristisnae paxis nostrica. C.
DRELCVRT. Praelud. Anat.

FRANCOFVRTI 29 VIADRAM, M DCC XLII.

Handwritten notes in the bottom left corner, including the name 'H. G. Hoffmann'.

VIRO
EXCELLENTISSIMO EXPERIENTISSIMO
DOCTISSIMO
ANDRAE OTTOMARO
GOELICKE,
MEDICINAE DOCTORI ET PROFESSORI
IN VNIVERSITATE VIADRINA
PVBLICO ORDINARIO
ORDINIS MEDICORVM IN FACVLTA TE MEDICA
SENIORI
COLLEGAE SVO HONORATISSIMO
PVSILLVM HOC OPVSCVLVM
IN GRATAE MENTIS TESSERAM
CVM SIBI IN GRAVI MORBO
QVOCVM HACTENVS COLLVCTATVS EST
ET EX QVO IAM CONVALESCIT
SALVTARIBVS SVIS CONSILIIIS
CORDATE ET SALVBRITE R ADFVISSET,
DEDICAT
AVCTOR.

VIRO
EXCELLENTISSIMO EXPERIENTISSIMO
DOCTISSIMO
ANDREAE OTTOMARO
GOELICKE.
MEDICINAE DOCTORI ET PROFESSORI
IN UNIVERSITATE VIADRINA
PUBLICO ORDINARIO
ORDINIS MEDICORVM IN FACULTATE MEDICA
SENIORI
COLLEGAE SVO HONORATISSIMO
PVSILLVM HOC OPVSCLVM
IN GRATIAE MENTIS TESSERAM
CVM SIBI IN GRAVI MORBO
QVOCVM HACTENVS COLLECTATVS EST
ET EX QVO IAM CONVALESCIT
SALVTARIBVS SVIS CONSILII
CORDATE ET SALVRITER ADVISSET
DEDICAT
AVCTOR.

Fig. II.

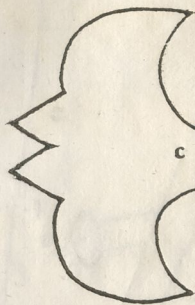

Fig. I.

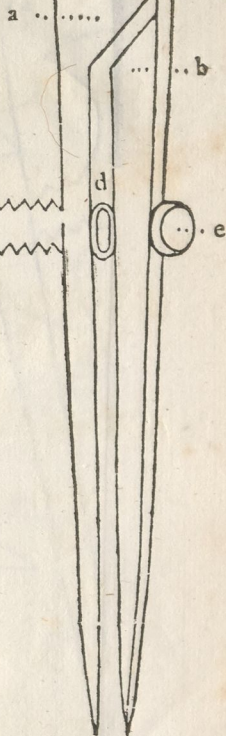

Fig. V.

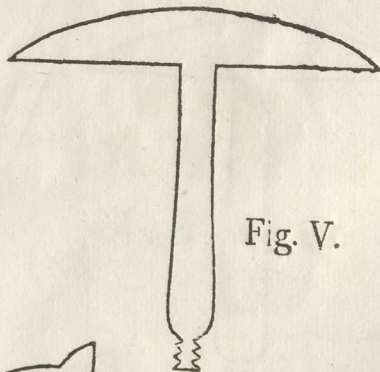
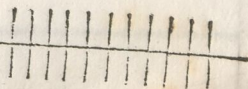
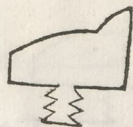

Fig. VII.

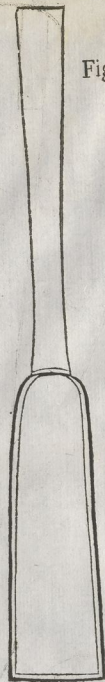

Fig. X.

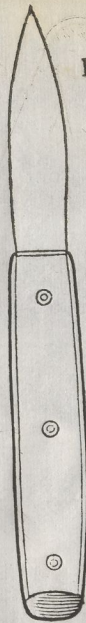

Fig. IX.

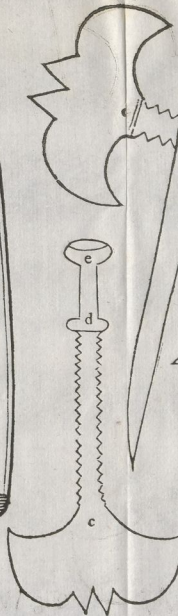

Fig. IV.

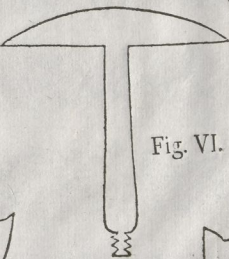
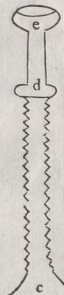

Fig. VI.

Fig. VIII.

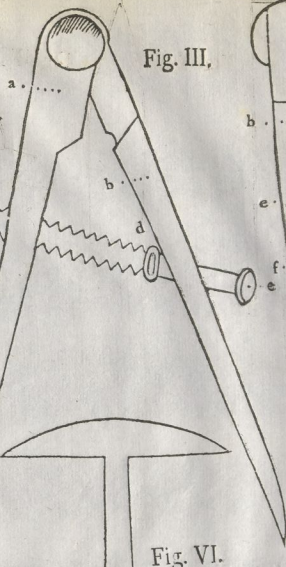

Fig. III.

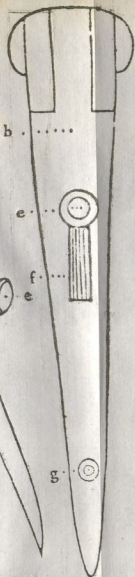

Fig. II.

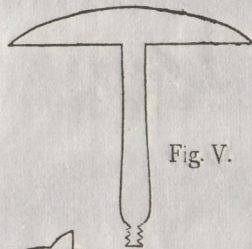
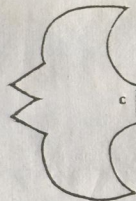

Fig. V.

Fig. VII.

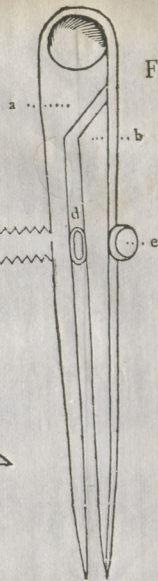
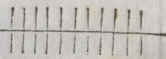
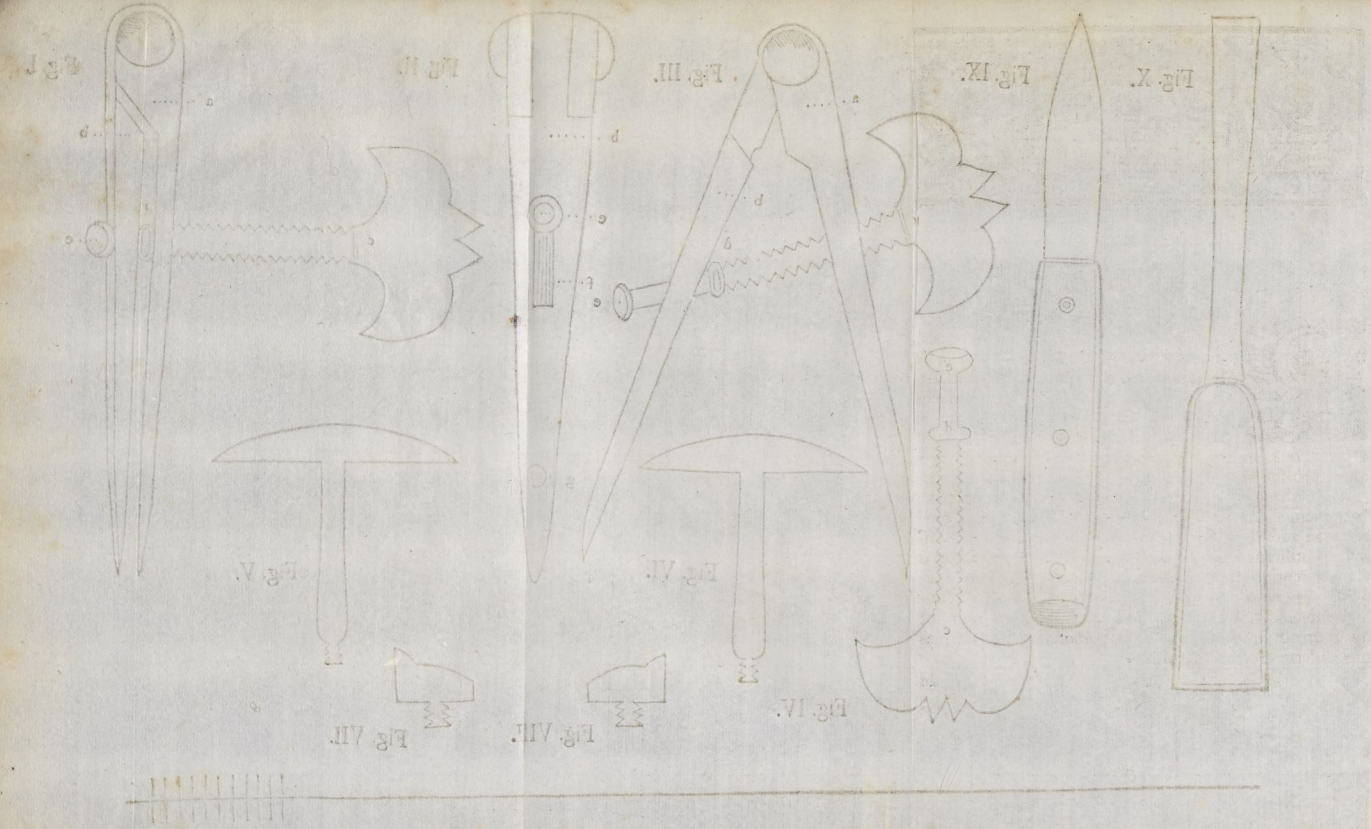
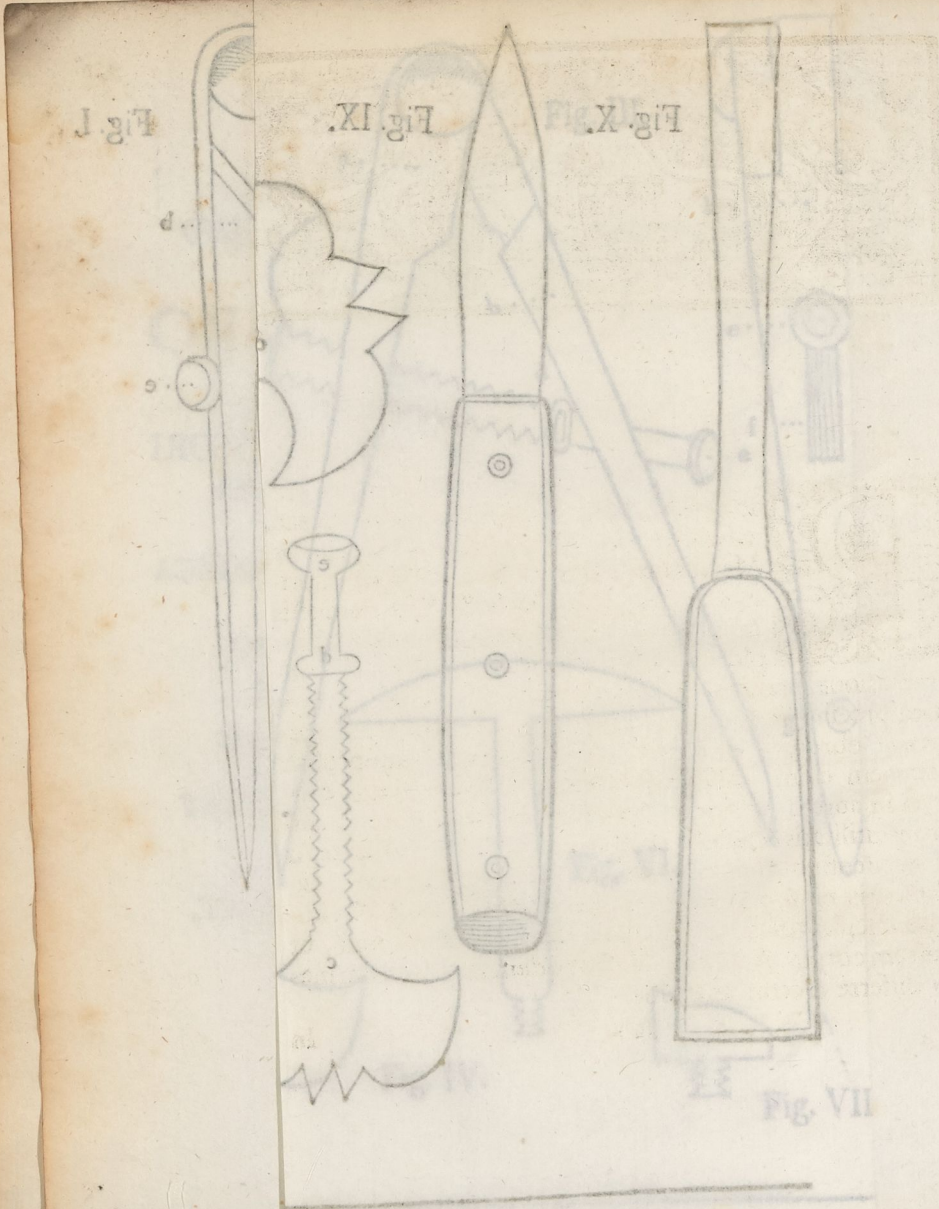

Fig. I.

Q. D. B. V.

Dartium Matheseos applicatae quas vocant, insignem adeo & felicem in Physicam & Medicinam influxum hoc nostrum imprimis aevum, ex quo docti Viri derelictis opinionum commentis, & antiquorum placitis, sola auctoritate suffultis, in contemplatione naturae, & promovendis disciplinis physicis aliam prorsus ineunt viam, cunctaque ad rationis & experientiae obrussam rimantur, satis superque comprobant. Neminem enim, nisi forsan ignarum & ex nimia protervia in aurem utramque dormientem latere poterit, cuiusnam utilitatis & indolis clarissimorum Virorum hac regia via incedentium sint inventa, qui solius optices ope, experimentis nimirum microscopicis, Anatomiae & Physiologiae ancillantibus, tot, inquam, lucis foenerati sunt, ut quantum corpus ab umbra, nostra hodiernum à veterum merito differre dicatur anatome.

A 2

In

In cujus rei veritatem ulterius probandam, ac Mechanices in Anatonem influxum exemplo quodam illustrandum, *methodum cranii ossa peculiari machina dissuendi* tradere constitui, cum primis quod nemo, si recte memini, hac de re & dicta methodo hucusque quicquam literis dederit consignatum.

Per methodum autem cranii ossa dissuendi intelligo certum artificium, quo praeparato prius in hunc finem capite humano, omnia ejus ossa, quotquot horum sunt, per artificialem futurarum reclusionem ope cujusdam machinae ita à se invicem separantur, ut cranium & integrum caput in tot ossa dividatur, quot naturaliter sunt partes ejus integrantes. Quod vero hoc artificium dissuendi methodum appellaverim, haud incongrue à me factum esse existimo, cum quidquid per futuras in partes resolvitur simpliciores, dissui dicatur.

In sensu autem anatomico cranii denominatio duplicem significatum obtinet. Late sumtum cranii nomen se extendit ad omnia capitis ossa, ne quidem maxilla inferiori excepta. Prescius significat illam duntaxat cranii totius partem, quae cerebro domicilium praebet. Ad universalem nunc vocis sensum, quidquid etiam de dissuendis his cranii ossibus dixerò, referendum esse volo.

Si quis vero ex me quaerat, quaenam potissimum capita sint idonea hujus operationis subjecta, ipsi respondeo, nec teneros infantes, nec senes depontanos operationis successum promittere, sed capita hominum secundi & tertii septenarii hic esse necessaria. Foetus nempe maturi, vel infantis recens nati ossa futuris veris adhuc maximam partem destituuntur, ossisque ex plurimis frustis nondum concretis formantur, & adeo tenera sunt, ut si quis haec seorsim colligere velit, id manibus perficere possit, nec
opus

opus habeat machinae mox describendae adparatu, cuius quippe finis nullus alius est, quam nexum futurarum tollendi & recludendi. Contra in senum ossibus futurae pleraeque oblitterantur, vel quae adhuc visuntur, adeo induratae sunt, ut vi adhibita ossa potius frangantur, quam nexus eorundem recludatur. Dari quoque morbos, quibus capitis ossa ad hanc *εγχείρησιν* quasi disponuntur, testis est PAVLVS AEGINETA Lib. III. c. VII, ubi ex inflammato capite adeo intumescere & solutae sunt futurae, ut expresse dixerit, *ως τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ ἑαφὰς διαάθαι*. Et forsan puerorum hydrocephalus ossa cranii sensim sensimque distendere valet, ut postea horum separatio per nostrum instrumentum res sit facillima. Imo si fides habenda est ARN. BOOTIO in Observ. Med. c. IV. Hibernorum capita sine dubio sunt aptissima operationis huius subjecta; quibus nempe endemicus morbus est, omnes promiscue infestans, quo incolis ab interna causa, sine ulla vi externa capitis ossa, imprimis ubi coronalis & sagittalis futura est, à se invicem secedunt, cum subsequenter ingentibus capitis doloribus, non nisi reductione ossium per ligaturas sedandis.

Dantur adhuc alia, quae licet in subjecti aetate nihil desiderari sinant, sic comparata sunt, ut aliqualem mereantur attentionem. Primum est, quod figura totius capitis & compagis ossium in individuis adeo diversa sit, ut mox invenias capita fere globosa & plana, mox adeo acuminata & elliptica, ut necessario à priori nulla sufficiens demonstrandi superfluitas, quot qualesque caput huic operationi prae aliis inserviat, & ut quoque observavit A. VESALIVS Lib. I. c. VI. de H. C. fabric. Sed quum teste G. FALLOPIO Expos. de Ossibus p. m. 544. n. 10. nunquam inveniamus, quod mutata figura cranii mutantur etiam futurae, ac interea in

ipsis futuris firmæ vel laxioris cohaesionis causa quaerenda sit, hæc difficultas tanti momenti non est. Hinc quousque ii sunt audiendi, qui pro diversitate sexus differentiam in numero suturarum ponunt & ut ARISTOTELES Lib. II. de Part. An. c. 7. viris plures adscribit futuras, quam feminis; nec non VESALIVS de Fabr. C. H. L. I. c. 6. affert: in viris raro, in mulieribus vix unquam frontalem suturam reperiri, experientia satis declarat. Micius tamen hujus viri in anatomicis sui temporis facile principis, interpretanda videtur sententia. Magis autem hic attendendum erit ad ossa WORMIANA seu triquetra, quorum frequentia cranium ad hanc operationem reddit ineptum, non quidem quod ipsa separatio difficilior sit, sed quod ut plurimum figura ossium bregmatum, vel frontis, vel occipitis inde reddatur mutila.

Denique operatio hæc pro differentia & constitutione suturarum naturali, vel citius succedit, vel remoram patitur & patientiam operatoris exercet. Omnes enim norunt dari futuras veras à similitudine linteorum confutorum *ῥαφῆς*, & haud incongrue ab interprete GALENI in proëmio de ossibus, compositionis ad confutarum rerum similitudinem dictas, & deniq; dari futuras spurias vel falsas, quas harmoniam vocant. Ex priorum itaque nexu resultat firmior ossium cohaesio, quam quæ reperitur in commissura ossium per harmoniam connatorum, ubi propterea vires machinae nostræ magis intendi debere, quam in futuris falsis, quisque vel me tacente intelligit. Imprimis hoc reperitur in tribus istis futuris coronali, sagittali, & lambdoidea, quarum incisuras & ferras in parte externa ideo tam magnas fortesque natura effinxisse videtur, ut fornicata cranii cavitas tanto firmiorem nancisceretur cohaesionem. Econtra leviori manu & viribus opus est in reclusionem spuriarum, ut quemque attentus ad rem animus satis superque docet. Si

Si quando ergo tale caput adest, quod praedicta requisi-
ta obtinet, separatis primum integumentis & musculis, quo-
usque fieri licet, illud coquatur in aqua fluviali, in vase
fistili, apto, per aliquot horas, relinquatur deinde in aqua
bulliente, donec ad teporem refrixerit; postremo exima-
tur, ut conspicuae hinc inde fibrae carnae una cum mus-
culorum relictis vestigiis & subjacente periosteo à calenti-
bus adhuc ossibus circumcirca ope cultri myrtiformis:
membranae vero & imprimis in situ haerentia ossicula au-
ditus convenienti circumspectione per stylos & adhibitos ha-
mulus citra comminutionem extrahi possint. In separandis
& eximendis membranis narium ossa involventibus tam sol-
liciti esse non debemus, metu ne spongiosa ossa rumpan-
tur; quod quippe tutius peragitur ossibus his omnibus sepa-
ratis. Refrigerato capite tentandum est, an hamulis & cochle-
ari hunc in finem facto cerebrum per foramen magnum
ossis occipitis grumatum extrahi possit; si vero nimis mol-
le adhuc sit, caput iterum coqui debet, donec paulo ma-
gis indurescat. Caput hoc artificio à musculis & mem-
branis omnino liberatum in aqua frigida, vel debili lixivio
cinerum clavellatorum per aliquot dies maceratur, quo
peracto iteratis vicibus coctio capitis in aqua fluviali re-
petitur, donec nonsolum aliqualem albedinem contrahat,
sed & futurae paululum relaxentur. Interea per hanc mul-
tiplicem coctionem articulus maxillae inferioris, & in-
terpositus meniscus cartilagineus plerumque adeo laxatur
ut commode maxilla inferior separari queat.

Capite sic toties cocto & praeparato nihil aliud su-
per est, quam ut omnes ejus futurae recludantur, quod
dum peculiari instrumento hactenus nondum descripto,
fieri solet, è re fore duxi iconem hujus instrumenti & ejus
partium

partium in praesenti tabula delineatam sistere, & paucis explicare.

Fig. I. Exhibet instrumentum clausum suis sustentaculis (Fig. V. VI. VII. VIII.) nondum instructum. Estque nihil aliud quam circinus constans ex duobus cruribus a. b. quae superius, ut ordinarie fieri solet in circinis mathematicis per ginglimum junguntur, in quibus insuper trajecta videtur cochlea c. d. e. manubrio instructa.

Fig. II. refert eundem circinum à latere cruris b. In quo e. denotat clavum cylindro cochleae e. d. afferruminatum. f. representat aperturam oblongo-quadratam, in qua praedictus chylindrus pro apertura circini in plano inclinato movetur. g. denotat cochleam feminam utrique cruri communem.

Fig. III. eundem circinum apertum & situm totius cochleae mutatum repraesentat.

Fig. IV. Cochleam separatim exhibet. c. est manubrium. c. d. est longitudo cochleae maris. d. est orbiculus lineam crassus, & crus b. in motu cochleae à crure socio abducens. d. e. est longitudo cylindri, qui pro motu cochleae c. d. in plano inclinato movetur intra aperturam f. cruris b. (Fig. II.). e. est iterum orbiculus clavo afferruminato munitus.

Fig. V. VI. VII. VIII. sunt quatuor sustentacula cochleae mari inferius instructa & quae pro re nata cochleis feminis in g. (fig. II.) adaptantur.

Fig. IX. est elevatorium in forma lanceolae, sed paulo crassioris, & obtusae, nec scindentis efformatum.

Fig. X. aliud elevatorium in forma usitata.

Totum hoc instrumentum, exceptis fig. IX. X., ut fat durable sit, ex orichalco fuso fabrefactum est, & cum
vel

vel sine sustentaculis suis ossium hiatibus & cavis applicatur, motu vero cochleae superaddito ingenti vi oblatam resistantiam removet, ossaque distendit.

Vires autem potentiae in hac machina variis de causis multiplicantur. Primo enim sat latum manubrium e. vices habet scytae longioris, quae quippe (per Princ. Mechanica) majores vires ad superandam resistantiam acquirit, quo longior est.

Deinde ipsa cochlea e. d. ideo motum, vel maxime faciliat, quoniam helices sunt parvae & angustae, quo enim saepius helicum altitudo in altitudine peripheriae cochleae continetur, eo magis crescunt (per Princ. Mech.) vires potentiae, quanquam non negandum sit, plus temporis tum requiri ad motum absolvendum, quae tamen motus tarditas hoc commodi hic habet, ut non facile ossa tenuia frangantur, quod procul dubio fieret, si helices majores & motus velocior foret.

Huc quoque tanquam singulare quicquam & huic machinae proprium conferri meretur, quod in dilatatione circini per cochleam distantia cochleae à centro motus sensim crescat, & sic, quod ejus viribus per amissam longitudinem in motu subtrahitur, perfecte per distantiam ejus à centro motus accrescat & refarciatur.

Quid ceteroquin conferant bina elevatoria, Fig. IX. X. in elevandis ossium laminis & separandis futurarum dentificationibus ex natura vectis facile intelligitur.

Superfunt adhuc hujus adparatus aliquot supplementa, quae quum facili negotio à quovis comparari possint, in tabula non delineata exstant. Ejusmodi autem sunt varii stili & hamuli, acuti, longi, tenues, crassiores, recti, in fine incurvati, pro explorandis partibus profundis, sustinenda

B

dila-

dilatatione & elevatione suturarum & lamellarum, alicubi jam incepta.

Agmen hujus adparatus claudunt variae magnitudinis orbēs coriacei, ex corio bubulo crassissimo, nec non ex pellibus tenuioribus facti, qui cavitatibus, & fornicatis ossium partibus, ita admoventur, ne instrumentum, vel ipsius sustentacula teneras ossium laminas motu suo distingat.

Ad methodum propius accessurus, qua ossa cranii hujus instrumenti ope quasi dissiuntur, praemonendum habeo, sphaericam prope modum cranii figuram initium operationis hujus quodammodo difficile reddere; aliis ab osse jugali, aliis ab osse petroso incipientibus; convenientius tamen videtur ab osse temporum ordiri, quoniam os jugale fortius infixum haeret per suturas suas, quam os petrosū, quod separationem per elevatoria commode admittit in futura squamosa. Quaestio supereset in quo latere haec *ἐκ χειρῶν* prima incipienda esset, sed quis intelligit, amphidextros promiscue operari, illos vero, qui dextra manu assueverunt, in sinistro capitis latere incipere posse.

Squamosa vero ossis petrosi cum parietali sutura satis indicat, quod omnium convenientissime hujus separationis initium hic fiat. In sinistro itaque latere squamosa sutura elevatorio minori (f. ix.) in peripheria paululum, sed saepe tentando iteratis vicibus separatur, donec orbis coriaceus interponi possit. Hoc facto idem instrumentum insinuandum est harmoniae, quae fit ab osse petroso & alae laterali, sive ut Cl. WINSLOV. *Expos. anatom. Tr. des os secs. §. 132. à Paris 1735. 4.* denominationem suggerit, apophysi temporali ossis multiformis; ut exteriora versus elevando laxari & novus coriaceus orbiculus interferi possit. Tertio loco circinus cum orbiculis coriaceis ita interponitur,

nitur aperturae, quae fit ab osse jugali & petrosi processu, ut alterum crus firmiter adplicetur apophysi temporali ossis multiformis, alterum parti internae processus anterioris ossis petrosi, sicque sensim sensimque aperitur, donec osis jugalis nexus, nec non hujus processus fuerit solutus. Remoto iterum circino & apprehenso elevatorio minori, harmonia inter regionem ossis petrosi anteriorem & partem inferiorem apophysis temporalis ossis cuneiformis relaxatur, relicto ad tempus elevatorio, dum interea altero majori (fig. x.) futuram ossis petrosi & occipitis pone processum mammillarem diffundere nitimur, ita ut postmodum intruso hoc instrumento, utrisque elevatoribus os temporum paulatim & modeste extrorsum elevemus, quod ipsum, dum processus petrosus non firmum cum multiformi, nec occipitis osse nexum habet, facile obtemperat & plane separatur, dummodo non negligamus manibus totum hoc os temporum, ubi vacillare incipit, hinc inde movere. Notetur autem hunc motum in separatione omnium ossium jam vacillantium, quasi esse tremulum, ut videmus in chirurgis, qui vacillantem dentem motu digitorum tremulo superaddito extrahere sustinent. Osse temporum divulso, quod sequitur jugale est, quod à parte libera digitis comprehenditur, sursum & deorsum lente concutitur, donec hoc tremulo motu continuato, nexum cum osse multiformi, maxillari superiori & frontali relinquat & abscedat, id quod plerumque sponte tum fieri assolet propter superficiales ejus futuras ad harmoniae naturam accedentes. Ut plurimum tunc sequuntur ossa nasi, quae circini cruribus fornici horum ossium insertis & sensim per cochleam dilatatis facile exartuantur, & ubi jam vacillant digitis extrahuntur. His quoque remotis in conspectum prodeunt bina

-bina

B 2

ossa

ossa spongiosa inferiora, quae dum utrinque ab eminentiis ossis maxillaris & palati, nec non à margine sinus HIG: MORIANI pendent, solo elevatorio minori separantur. Eodem instrumento, postmodum bina ossa unguis, quae admodum tenera sunt eximuntur, cavendo saltem ne per hanc separationem tenerrimum os cribriforme laedatur. Quod si tunc progressus est difficilis & suturae nimis adhuc compaginatae, nec satis laxatae adparent, vagis experimentis harum reclusio hinc inde tentanda, quem in finem circinus adhibitis suis orbiculis mox intra orbitas, mox intra narium cavitatem, nunc iterum intra palatum, dilatatur, quae tentamina, ut plurimum hunc effectum fortiuntur, ut suturae omnium horum ossium adhuc cohaerentium paululum dehiscant & spes superfit, cranium citra diffractioem suorum ossium divisum iri. Uterius progressuro nunc duplex suppetit via, vel inceptum laborem prosequendi, vel mutato latere dextrum os temporum cum jugali vicino separandi. Qui posterius malunt, disjunctis ossibus temporum & jugali, methodo jam descripta, aggrediuntur os occipitis, cujus dijugatio sequitur divulsæ scilicet lambdiformi suturae, & soluto nexu ejus cum basi crassissima ossis multiformis. Id quod efficiunt intruso circino per foramen magnum ossis occipitis, ita quidem, ut crus utrumque adpareat per factam aperturam ossium temporum ablatorum; quibus tunc sustentacula majora, (fig. V. VI.) junguntur, & crura sic armata approximantur lateribus ossium bregmatum prope conjunctionem cum osse occipitis & temporali, sicque sensim circinus extenditur. Hac vero extensione simul laxatur sutura sagittalis & postea digitis arreptus processus cuneiformis ossis occipitis deorsum premitur, donec vacillante motu prorsus liberetur ab osse multi-

multiformi & ossibus bregmatum. Tota haec *εὐχαιρῆσις* feliciter succedit in subjectis juniombus, ubi inter processum ossis occipitis & basin multiformis ossis interposita adhuc dum spectatur cartilago, quae tamen annorum successu solidescit, & adeo obliteratur, ut in adultis his ossibus separandis saepiuscule serra opus sit, cum omnis futurae vestigium absit. Una itaque quod ajunt fidelia, sicut paries dealbatur, sic ejusdem instrumenti adparatu iteratò applicato diffuitur futura sagittalis, qua soluta vacillante motu bregmatum ossa ex futura frontali extrahi possunt. Si quis causam indagat, cur artifices separationem futurarum verarum in cavo cranii, ut modo descripsi tentant, non aliam subesse existimo, quam naturalem harum futurarum constitutionem, qua omnes interne non verae futurae, sed tantum harmoniae, videntur, & quod inde sequatur vim cohaesionis minorem esse in superficie concava cranii quam convexa. Eandem differentiam, ceu ad incrementum & crescendi modum admodum necessariam curiosis argumentis deduxit Cl. HVNAVLT. *Mem. de l' Acad. Royale des sciences. An. 1730. p. 545.* Sed à conjecturis in viam meae demonstrationis redeo ostensurus, qua ratione procedant, qui neglectis ossibus occipitis & temporum dextri lateris, in sinistro separationem continuant, quod fit ossium maxillaris, & palatini ejusdem lateris separationem conjunctim instituenda Quo fine circinum non armatum, hoc est sustentaculis suis destitutum cum coriis interponunt utrique apophysi nasali ossium maxillarium, easque paulo laxatas intrusis stilis hiantes servant, cavendo tamen ne partibus turbinatis ossis cribriformis vis inferatur; quo praestito nexus ossis maxillaris dexteri lateris, cum parte media ossis frontis solvitur. Ulterius procedendo idem circinus extenditur inter incisuras

narium, ut hoc nisu processus orbitalis ossis maxillaris à
 plano cribriformis latere se jungi, & stilus inseri possit,
 cautione iterum adhibita, ne tenuem laminam hujus proces-
 sus orbitalis, parte qua per fissuram mediam & naturalem
 orbitae ab osse maxillari quasi divisa spectatur, cohærentem
 relinquamus cum osse cribriformi, cujus pars tamen non
 est. His licet cum successu tentatis nondum solutum est os
 maxillare, sed denuo circinus sustentaculis minoribus & co-
 riis munitis, fornici palati in medio circiter interjici, at-
 que paulatim, & intendendo & remittendo vires instru-
 menti, extendi debet, quo harmonia ossium narium & pa-
 lati propria relaxetur. Ut vero praedicta harmonia ossium
 maxillarum & palati tanto certius secedat, caput inverti-
 timus & adhibitis elevatoriis separationem perficimus. So-
 luta harmoniae portione, quae maxillaria jungit, majori
 nunc circumspeditione opus est, ubi os palatinum tenue
 admodum, & quasi laceris & abruptis lamellis constans à
 processibus alaribus ossis multiformis, nec non nexu cum
 osse cribriformi in utroque latere separandum est, quod
 tamen patientia omni adhibita per elevatorium minus &
 varios stilos praestari, plus una vice testis *αυτόπτης* fui. Pro
 ratione continuatae divisionis hujus duplicis ossis, semper
 crassiores stili hiantibus futuris intrudendi sunt, donec
 prorsus sine ruptura avelli possit, quod ipsum fit directione
 pressionis extrorsum versus, ubi nempe in hoc sinistro latere
 propter ablatum os jugale nulla amplius superest resistentia
 huic directioni opposita. Quod nunc sequitur os se-
 parandum, vomer est, qui facile obtemperat, & digitis,
 ut plurimum extrahitur, nisi forsan margo ejus obliquus
 anterior, qui sustinet laminam perpendicularem ossis cri-
 briformis concretus sit cum hac lamina, quo in casu totus
 vomer

vomer relinquatur, & ut pars ossis cribriformis consideratur. In secundo autem septenario, vel tertii dimidio haec concretio vix metuenda est. Tandem os temporum dextrum & occipitis ea methodo, ut superius indicavimus separanda sunt, quibus postmodum divisus ossa bregmatum circino majoribus sustentaculis armato facile quoque divelluntur & seponuntur. Ut adeo his peractis ex compage ossium cranii non plura, quam sex ossa, nempe os frontis, cribriforme, multiforme, jugale, maxillare & palatinum dextrum invicem cohaereant, si scilicet quod antea supposui in sinistro latere ossium separatio continetur. Id quod etiam tutius esse judico in hac operatione cum latus alterum, tam diu integrum relictum, compresso & extento instrumento punctum quasi fixum semper largiatur, quo motus per machinam suscepti citra comminutionem & fracturam tenerum ossium quaquaversum pro intentione artificis dirigi possint. Sed quum in scholis anatomicis melioris demonstrationis causa os jugale & palatinum cum maxillari dextro in naturali nexu relinquatur, proprie tantum os frontis multiforme & cribriforme separandum restat. Ad quem diremptum antequam artifex progrediatur memor prius fit ossis maxillaris sinistri, cum quo pariter os palatinum cohaeret, cujus separatio elevatorio minori & tenuibus stilis perficitur. Inchoandum nempe à portione ejus superiore, quae fundo orbitae adnata est, quam orbitalem alii vocant, & hac paululum laxata media portio à pariete interno sinus HIGMORIANI amovetur, ita tamen, ut infrequenti momento elevatorium minus intrudatur transversali harmoniae quae os palati cum fornice ossis maxillaris jungit; Haec vero ossis palatini in tribus locis tentata reclusio non fiat simul & semel, sed saepius tentando, donec os vacillet, & integrum sine ruptura unius vel alterius laminae, vel processus sui solvi possit. Difficillimi autem negotii res est separatio ossis multiformis, quod cunei instar plerisque cranii ossibus inseritur, & propter multifarios processus pertinacissime adhaeret, mutato tamen utriusque elevatorii usu, & repetita stilorum immisione partitionis initium faciendum est ab alis ejus majoribus, quibus cum osse frontis per harmoniam articulatur, separando integram commilluram, quam habet cum frontali & cribriformi osse, & immit-

immittendo pariter elvatorium minus in orbitam inter harmoniam, planitiem ossis ethmoidei cum cuneiformi jungentem. Vacillante sic osse sphaenoideo plenaria ejus solutio nutante & tremula manu perficitur. Nihil jam superest, quam ossis cribriformis & frontis divisio, quam facili negotio impetramus dummodo crista galli duobus digitis prehensa modeste & iterato deorsum prematur, & sufficiens circumspectio in solvendo nexu ejus, cum sinibus ossis frontis adhibeatur, quae propter teneras hujus ossis laminas tanto magis necessaria est. Sicque omnia cranii ossa exceptis palatino & zygomatico dextri lateris soluta sunt. Quod si autem contingat, ut artifex aliis distractus negotiis opus suum non in una serie absolvat, monemus ipsum, ut reliquam ossium adhuc cohaerentium compagem aquae imponat, ne teneris quorundam ossium laminis exsiccatis & corrugatis, quod super est, ad finem producendae operationis reddatur irritum. Haec ossa sic separata tandem per consuetam methodum ossa dealbandi ad convenientem nitorem & albedinem reducuntur.

Et sic puto me plenarie artificium hoc, cum omnibus suis cautelis descripsisse, cujus methodum nemo quantum novi haecenus litteris consignavit, cujusque successum felicem omnes ii experientur, qui mediocriter duntaxat in historia ossium capitis sunt versati, quique proin situm, structuram & connexionem horum ossium non plane ignorant. Hujus caeteroquin loci non est accurate disquirere, a quo tempore haec ipsa methodus inter anatomicos invaluerit, si vero artis anatomicae rapidissimos progressus, quibus praesenti hoc seculo ditata est mecum reputo, a vero non multum aberravero, si dixerò, totum hoc artificium ante hos viginti, vel triginta annos innovuisse. Profecto! VESALII tempore de hoc anatomicos vix cogitasse, pluribus de causis mihi persuadeo & magnus hic Vir in egregio suo opere anatomico superius citato, in quarta sexti sui capituli figura caput osse jugali ablato delineaturus sincere fassus est, se id ipsum ferra ademisse, ut taceam de hac *ἐνχειρημαί* in toto opere nullam prorsus fieri mentionem. A prolixiori tractatione hujus argumenti nunc abstineo, reliquum, quod forte supplementum restat artificis dexteritati committens. Aequi vero, & Benevoli Lectoris erit hisce meis conatibus aequi bonique consulere.

00 A 6469 (1)

VD18

ULB Halle 3
002 937 28X

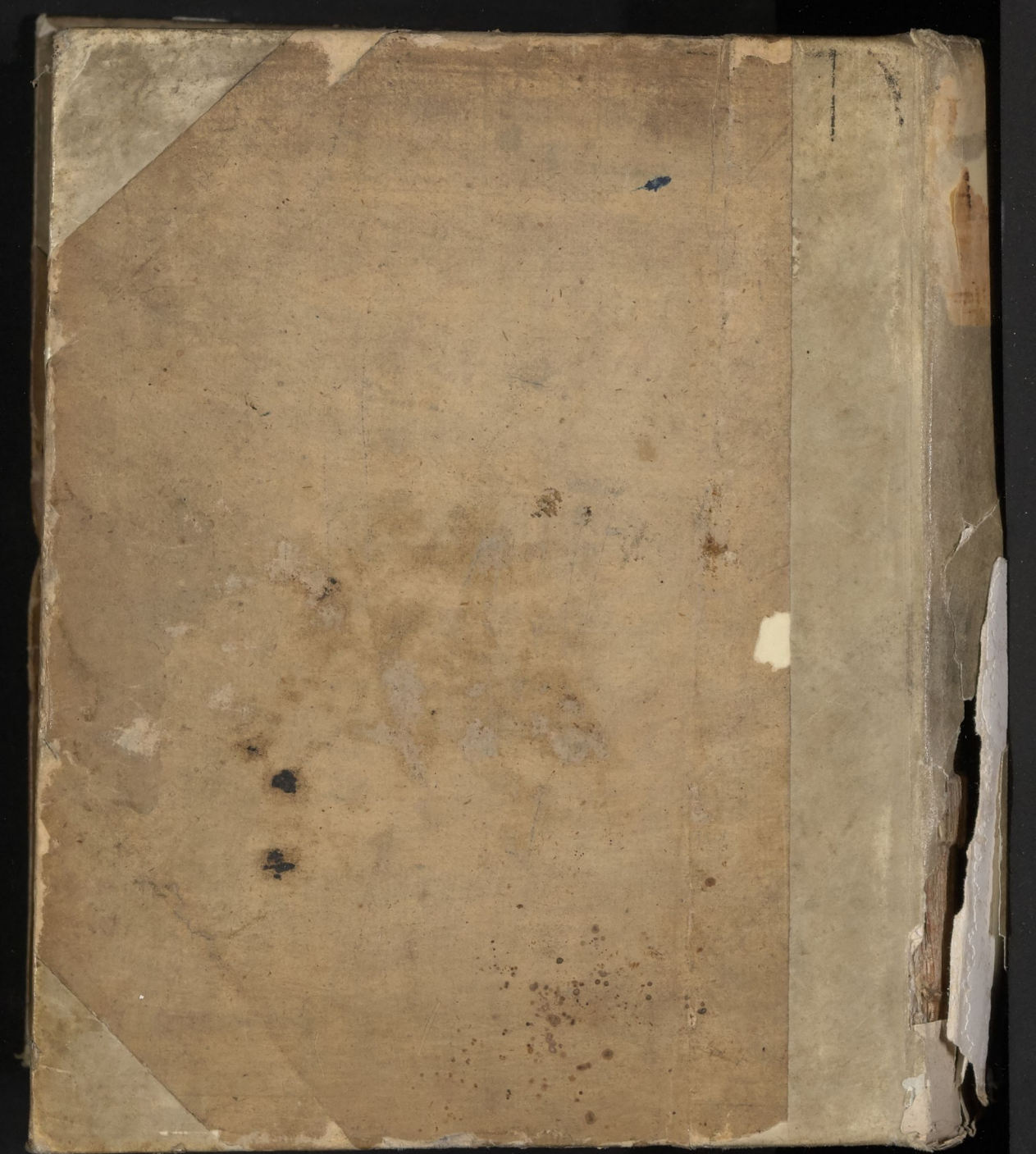

TA-70L

R

VD18

HODVS
 II OSSA
 VENDI,
 ET
 CHINAE
 EM CONSTRUCTAE
 PER
 LIGNO INCISAS
 NEATIO.

VCTORE
 O AVGVSTO
 ERGEN,
 T. ET PROFESSORE
 GIAE ET BOTANICES ORDIN.

*ius est medicinae verus oculus,
 tutissima pyxis nautica. C.
 RT. Praelud. Anat.*

ad VIADRVVM, M DCC XLI.

*An
 des Herrn Hofrath
 Wemmer*

